

PRACOVNÍ MANUÁL ZDRAVÉHO MĚSTA A MÍSTNÍ AGENDY 21

Zpracovala:
Ing. Jana Lorencová
koordinátorka Zdravého
města a MA21

OBSAH

1. PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V EVROPĚ.....	2
2. PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V ČESKÉ REPUBLICE – NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČR.....	2
3. MÍSTNÍ AGENDA 21	2
4. ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ PROJEKTU ZDRAVÉ MĚSTO A MA21	3
5. ZDRAVÉ MĚSTO A MÍSTNÍ AGENDA 21 V TÁBOŘE	4
6. POPIS ČINNOSTÍ A PROCESŮ V RÁMCI REALIZOVANÝCH AKTIVIT	5
6.1 POLITIK ZDRAVÉHO MĚSTA A MA21.....	5
6.2 KOORDINÁTOR ZDRAVÉHO MĚSTA A MA21.....	6
6.2.1 PLÁN ZLEPŠOVÁNÍ	6
6.2.2 HODNOTÍCÍ ZPRÁVA	7
6.2.3 FÓRUM ZDRAVÉHO MĚSTA.....	8
6.2.4 VEŘEJNÁ PROJEDNÁNÍ.....	11
6.2.5 OSVĚTOVÉ KAMPANĚ.....	12
6.2.6 SEMINÁŘE, BESEDY.....	13
6.2.7 VZDĚLÁVÁNÍ ÚŘADU A/NEBO ZASTUPITELŮ.....	14
6.2.8 VZDĚLÁVÁNÍ KOORDINÁTORA	15
6.2.9 MEDIALIZACE.....	15
6.2.10 DATABÁZE MA21	15
6.2.11 DOTAČNÍ PROGRAMY.....	16
6.2.12 KOMISE ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, ZDRAVÉHO MĚSTA A MA21.....	17
6.2.13 ODBORNÝ PRACOVNÍ TÝM KE ZDRAVOTNÍMU PLÁNU MĚSTA TÁBORA.....	17
6.2.14 SPOLUPRÁCE S PARTNERY	17
6.3 KOMISE ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, ZDRAVÉHO MĚSTA A MA21	17

1. PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V EVROPĚ

Mezinárodní projekt Zdravé město (dále jen PZM) iniciovala Světová zdravotnická organizace OSN v roce 1988. Zdravá města systematicky podporují **kvalitu veřejné správy, kvalitu strategického plánování a řízení** s ohledem na **udržitelný rozvoj** a **podporu zdraví**, aktivně se ptají svých obyvatel na jejich názory. Nejedná se tedy pouze o stav životního prostředí, ale především o zdravý životní styl lidí a odpovědnost vůči budoucím generacím.

V Evropě je do projektu zapojeno 1 300 municipalit z 30 zemí. Na regionální úrovni se skrze Zdravé město realizují zásady dokumentů OSN Zdraví 21 (dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva) a Agenda 21 (program pro 21. století, který ukazuje cestu k udržitelnému rozvoji na planetě Zemi).

2. PROJEKT ZDRAVÉ MĚSTO WHO V ČESKÉ REPUBLICĚ – NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČR

První myšlenky výše uvedeného projektu se v České republice začaly realizovat již v roce 1989. **Národní síť Zdravých měst České republiky** (dále jen NSZM) byla vytvořena jedenácti aktivními městy v roce 1994. Od roku 2003 je asociace otevřená všem formám municipalit.

NSZM je mezinárodně certifikovaná asociace aktivních místních samospráv, které se programově hlásí k principům udržitelného rozvoje, zapojují veřejnost do rozhodovacích procesů a podporují zdravý životní styl svých obyvatel. **NSZM sdružuje 130 členů s regionálním vlivem na 2 109 měst a obcí, ve kterých žije 5,39 milionů obyvatel (tj. 51 % populace ČR).**

Zdravá města se promyšleně snaží utvářet město jako kvalitní a příjemné místo pro život na základě dohody s místními obyvateli. Nástrojem k realizaci projektu Zdravé město a místní Agenda 21 ve Zdravých městech, obcích, regionech ČR je **Metodika NSZM ČR**. Metodika vznikala po dobu více než deseti let. NSZM na jejím zpracování spolupracovala a nadále ji rozvíjí společně s řadou odborných partnerů, např. Univerzitou Karlovou a dalšími vysokými školami, resorty, členy Rady vlády pro udržitelný rozvoj a rovněž s regionálními odbornými institucemi. Metodika získala titul „Světový projekt EXPO 2000“. NSZM je také akreditovanou vzdělávací institucí (akreditace MV ČR).

3. MÍSTNÍ AGENDA 21

Místní Agenda 21 (dále jen MA21) je mezinárodní program zavádění zásad udržitelného rozvoje na místní úrovni. Hlavním cílem je rozvoj procesů, které příznivě ovlivní kvalitu života nejen současných obyvatel měst, ale také život budoucích generací. A to vše ve spolupráci s veřejností.

Místní Agenda 21 je od roku 2006 oficiální metodou pro zvyšování kvality veřejné správy. Její základní součásti jsou **strategické řízení k udržitelnému rozvoji** (strategie, udržitelnost), **zapojování veřejnosti** a **otevřené sdílení zkušeností** (dobrá praxe).

Nástrojem měření kvality uplatňování principů MA21 je sada 21 kritérií rozdělených do čtyř kategorií A (nejvyšší) až D (nejnižší). Kritéria umožňují všem municipalitám ověřovat, zda a na jaké úrovni v praxi realizují procesy MA21, a dále argumentovat kvalitu veřejné správy při žádostech o granty EU a o podporu dotačních titulů resortů a krajů. Plnění kritérií je sledováno ve veřejně přístupné Databázi MA 21 na www.ma21.cz.

4. ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ PROJEKTU ZDRAVÉ MĚSTO A MA21

Politik Zdravého města a MA21 – starosta, místostarosta

Politik Zdravého města a MA21 zodpovídá za strategickou část, za prosazování zdraví, udržitelného rozvoje a kvality života do konkrétních aktivit a za celkové směřování města v této oblasti. Politik též reprezentuje municipalitu vzhledem k uvedeným aktivitám. Politika PZM a MA21 schvaluje zastupitelstvo města na začátku volebního období.

Koordinátor Zdravého města a MA21 – samostatné funkční místo v přímé gesci politika ZM a MA21

Koordinátor Zdravého města a MA21 koordinuje, prezentuje a medializuje celý proces realizace projektu. Spolupracuje s politikem, Komisí životního prostředí, PZM a MA21, klíčovými partnery v rámci úřadu, externími subjekty a s veřejností. Koordinátor je pracovníkem úřadu, který procesy PZM a MA21 komplexně sleduje, vyhodnocuje a přináší potřebné podněty a inovace (podle pravidel MA21 není možné, aby koordinátorem byl externí subjekt, např. nezisková organizace atp., která není přímou součástí místního úřadu). Pro kvalitní výkon práce koordinátora je nezbytné oficiální nastavení podmínek jeho přímé spolupráce v rámci úřadu s jednotlivými odbory.

Komise životního prostředí, Zdravého města a MA21

Komise životního prostředí, Zdravého města a MA21 je poradním orgánem rady města, který odborně a manažersky dohlíží nad procesy projektu Zdravé město a MA21. Vyslovuje se ke koncepčním i operativním otázkám, které mohou mít vliv na zdraví, udržitelný rozvoj a kvalitu života ve městě. Dále se zabývá uplatněním principů participace a partnerství ve městě. Komise je orgánem fungujícím na základě mezisektorového partnerství – jsou zde zastoupeny subjekty z řad veřejné správy, neziskového i podnikatelského sektoru, aktivních občanů. Komise je významným partnerem koordinátora, ale i politika PZM a MA21.

Další klíčoví partneři realizace projektu jsou:

- představitelé politického vedení města (zastupitelstvo, rada, vedení města)
- tajemník úřadu
- odbory městského úřadu (vedoucí odborů, kontaktní osoby na odborech)
- energetik města
- jednatelé městských organizací, ředitelé příspěvkových organizací

5. ZDRAVÉ MĚSTO A MÍSTNÍ AGENDA 21 V TÁBOŘE

Zdravé město je nutné vnímat jako **dlouhodobý a stále se vyvíjející proces, který předpokládá aktivní zapojení obyvatel do rozvojových aktivit města.** Proto není možné pojem „Zdravé město“ chápat jako současný a ukončený stav města. Zdravé město se zabývá všemi oblastmi života ve městě, které mohou mít vliv nejen na zdraví, ale také na celkovou pohodu obyvatel. Nejedná se pouze o stav životního prostředí, ale zejména o životní styl lidí a o jejich pocit spokojenosti ve městě.

Město Tábor je Zdravým městem od roku 2008. Pomocí aktivit realizovaných v rámci projektu Zdravé město a uplatňováním principů MA21 usiluje Tábor o zajištění podmínek pro kvalitní a spokojený život svých obyvatel. Základními cíli, které si město při vstupu do projektu stanovilo, jsou **vysoká participace s občanským sektorem a vysoký důraz na ochranu životního prostředí města.**

Realizace jednotlivých aktivit a činností ve Zdravém městě Tábor je zaměřena na:

- podporu zdraví a kvality života obyvatel s výhledem na dlouhodobou budoucnost,
- strategické řízení města s ohledem na udržitelný rozvoj,
- vytváření místního partnerství (dobrá a funkční spolupráce města a jeho partnerů),
- zvyšování kvality veřejné správy (zavádění nástrojů řízení kvality – MA21, benchmarking),
- komunitní plánování (zapojování veřejnosti do plánovacích procesů),
- podporu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty,
- pořádání osvětových kampaní (Den Země, Dny zdraví, Dny bez úrazů, Evropský týden udržitelného rozvoje a další),
- systematickou dotační podporu aktivit naplňujících myšlenky projektu Zdravé město,
- prezentaci projektu.

Tábor plní od roku 2009 Kritéria MA21 platná pro **kategorii C**. V roce 2016 byly poprvé zrealizovány Audity udržitelného rozvoje ve třech zvolených oblastech (Životní prostředí, Udržitelná výroba a spotřeba a Kultura a volný čas). Obhájením auditů jsme k označení kategorie C získali první * pro období 2016–2018. Realizace auditů ve všech deseti oblastech je jedním z předpokladů pro postup do kategorie B.

6. POPIS ČINNOSTÍ A PROCESŮ V RÁMCI REALIZOVANÝCH AKTIVIT

6.1 POLITIK ZDRAVÉHO MĚSTA A MA21

Politické zaštitění PZM a MA21 je důležitým předpokladem pro uplatnění a rozvoj procesů PZM a MA21 ve městě. Politik je do jisté míry „tváří PZM a MA21“ navenek i uvnitř úřadu, ale je nutné klást důraz na skutečnost, že PZM a MA21 je iniciativou a činností celé municipality. **Aktivní spolupráce politika je nezbytnou podmínkou úspěšného fungování PZM a MA21.** Politik je zapojen do plánování a realizace kampaní a akcí pro veřejnost, spolupracuje při realizaci Fóra Zdravého města a dalších veřejných projednání, účastní se jednání Komise ŽP, PZM a MA21, Zdravotního týmu atp. Podílí se na přípravě a prezentuje plány a výsledky činnosti PZM a MA21 zastupitelstvu města a radě města. Politik ZM a MA21 má přímý vliv na činnost koordinátora PZM a MA21. Pro své vzdělávání v projektu Zdravé město a místní Agenda 21 využívá nabídky konferencí, seminářů, škol a informací zprostředkovaných sociálními sítěmi, které nabízí zejména NSZM a CENIA. Politika PZM a MA21 schvaluje zastupitelstvo města na začátku volebního období.

Politik PZM a MA21 **spolu s dalšími představiteli politického vedení** municipality politicky zastřešují proces strategického i komunitního plánování a řízení a podílejí se na přípravě strategického plánu (účast v pracovních skupinách a týmech, veřejná projednání atd.). Politik PZM a MA21 aktivně prosazuje dlouhodobý systematický postup k naplnění vizí a priorit udržitelného rozvoje ve strategickém i komunitním plánu.

Aktivita	Časové rozmezí	Garant	Spolupráce	Poznámka
Účast na Valné hromadě NSZM	2x ročně (jaro, podzim)	Politik PZM a MA21	Koordinátor PZM a MA21	
Prezentace Zdravého města Tábora na konferencích, setkáních v souvislosti s MA21	dle termínu konání	Politik PZM a MA21	Koordinátor PZM a MA21 Odbory a organizace města	
Plán zlepšování				
Projednání nového plánu zlepšování a vyhodnocení předchozího plánu v RM - usnesení schvaluje	leden (dle termínů jednání RM)	Politik PZM a MA21	Koordinátor PZM a MA21	
Informační materiál o novém Plánu a o vyhodnocení předchozího Plánu do ZM	leden–březen (po projednání v RM)	Politik PZM a MA21	Koordinátor PZM a MA21	součást materiálu Hodnotící zpráva
Hodnotící zpráva				
Projednání Hodnotící zprávy v ZM – usnesení bere na vědomí	leden–březen (dle termínů jednání ZM)	Politik PZM a MA21	Koordinátor PZM a MA21	
Fórum Zdravého města				

Projednáání zprávy o postupu řešení priorit v RM – usnesení schvaluje	dle plánu jednání RM před konáním akce	Politik PZM a MA21	Koordinátor PZM a MA21	
Projednáání zprávy o konání fóra a zprávy o postupu řešení priorit v ZM – usnesení bere na vědomí	8–12 týdnů po konání akce	Politik PZM a MA21	Koordinátor PZM a MA21 Vedení města	
Zpracování návrhu postupu řešení do RM – usnesení bere na vědomí	4–6 týdnů po projednání výsledků v ZM	Politik PZM a MA21	Koordinátor PZM a MA21 Vedení města	
Informační materiál pro ZM o návrhu postupu řešení nově ověřených priorit	po projednání v RM dle harmonogramu ZM	Politik PZM a MA21	Koordinátor PZM a MA21	

6.2 KOORDINÁTOR ZDRAVÉHO MĚSTA A MA21

6.2.1 PLÁN ZLEPŠOVÁNÍ

Plán zlepšování je základním pracovním nástrojem koordinátora. Obsahuje souhrnný popis rozvojových aktivit, které se budou v rámci projektu v daném roce realizovat. Zahrnuje návrhy zlepšení, kterého má být v daném roce v rámci projektu Zdravé město a MA21 dosaženo (v souladu s Kritérii MA21). Tento dokument představuje jedno z povinných kritérií MA21 pro splnění kategorie „C“. Plán zlepšování je rozčleněn dle jednotlivých oblastí činnosti a obsahuje popis vykonávaných činností v rozsahu název aktivity – termín realizace – garant – spolupracující subjekty – indikátor – náplň. Plán zahrnuje jak stávající aktivity, tak aktivity nové. Návrh plánu je projednán v Komisi životního prostředí, Zdravého města a MA21 a poté je předložen ke schválení RM. Schválený plán je předán ZM jako příloha materiálu Hodnotící zpráva aktivit Zdravého města Tábora a MA21 v daném roce. Vyhodnocení plnění jednotlivých aktivit Plánu je součástí Hodnotící zprávy Zdravého města a MA21 za uplynulý rok.

Aktivita	Časové rozmezí	Garant	Spolupráce	Poznámka
Vyhodnocení Plánu za uplynulý rok	listopad–prosinec předchozího roku	Koordinátor PZM a MA21	Dotčené městské odbory a organizace	příprava podkladů pro nový Plán a vypracování Hodnotící zprávy
Příprava Plánu zlepšování na nový rok	listopad–prosinec předchozího roku	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Odbory a organizace města	
Projednáání nového Plánu	leden daného roku (dle	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21	připomínky a doplnění komise

v komisi a vyhodnocení předchozího plánu	termínů jednání komise)		Komise ŽP, PZM a MA21	doporučení RM
Projednáni nového Plánu a vyhodnocení předchozího plánu v RM – usnesení schvaluje	leden (dle termínů jednání RM)	Politik PZM a MA21	Koordinátor PZM a MA21	
Zveřejnění nového Plánu zlepšování a vyhodnocení předchozího Plánu	do 1 týdne po schválení RM	Koordinátor PZM a MA21	NSZM CENIA	webové stránky města databáze NSZM a CENIA
Informační materiál o novém Plánu a vyhodnocení předchozího Plánu do ZM	leden–březen (po projednání v RM)	Politik PZM a MA21	Koordinátor PZM a MA21	

6.2.2 HODNOTÍCÍ ZPRÁVA

Hodnotící zpráva aktivit Zdravého města Tábora a místní Agendy 21 přináší kromě informace o projektu a jeho zařazení v rámci úřadu především zprávu o aktivitách, které jsou v daném roce realizovány v rámci Zdravého města. Nejedná se jen o strohý popis, ale též informaci o výstupech jednotlivých aktivit doplněnou o fotodokumentaci. Součástí zprávy je též vyhodnocení naplnění Plánu zlepšování v daném roce, jež je zpracováno metodou semaforu (zelená – splněné, žlutá – splněno částečně, červená – nesplněno). Vypracování Hodnotící zprávy a její projednání v zastupitelstvu města je také jedním z povinných kritérií MA21 pro splnění kategorie „C“. Hodnotící zpráva je přístupná na webových stránkách města. Je vhodným informačním zdrojem nejen pro vedení města, ale též pro spolupracující subjekty a případně další zájemce o činnost PZM a MA21.

Aktivita	Časové rozmezí	Garant	Spolupráce	Poznámka
Příprava Hodnotící zprávy	prosinec předchozího roku–leden daného roku	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Dotčené odbory a organizace města	
Projednáni Hodnotící zprávy v komisi	leden daného roku (dle termínů jednání komise)	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Komise ŽP, PZM a MA21	připomínky a doplnění komise doporučení ZM
Projednáni Hodnotící zprávy v ZM – usnesení bere na vědomí	leden–březen (dle termínů jednání ZM)	Politik PZM a MA21	Koordinátor PZM a MA21	
Zveřejnění Hodnotící zprávy	do 1 týdne po projednání v ZM	Koordinátor PZM a MA21	NSZM CENIA	webové stránky města databáze NSZM a CENIA

6.2.3 FÓRUM ZDRAVÉHO MĚSTA

Jedná se o veřejné setkání s občany. Obyvatelé města na něm mají možnost definovat věci, které je ve městě nejvíce trápí a které by Město mělo prioritně řešit. Priority jsou diskutovány a definovány v sedmi oblastech, jež pokrývají celé spektrum života města (doprava města; životní prostředí; rozvoj města, podnikání a občan a úřad; sociální služby a zdravý životní styl; vzdělávání, sport a volný čas; kultura a cestovní ruch; veřejný pořádek a bezpečnost). Svým hlasováním určují **desatero priorit (10 P)**. Priority definované do hlasování na fóru jsou následně ověřeny sociologickou studií v ulicích města a anketou na webových stránkách města. Během fóra se účastníci také dozvědí, jak bylo naloženo s prioritami, které vzešly z veřejného setkání v předcházejícím roce. Setkání s veřejností se účastní nejen představitelé vedení a vedoucí odborů příslušní k jednotlivým oblastem diskuse, ale také zástupci neziskových organizací, škol a dalších expertů zvenčí. Zváni jsou i členové zastupitelstva města a komisí a výborů města. Mezi účastníky fóra jsou také mladí lidé, kteří mají svůj **Stůl mladých** určený pro obyvatele do věku 26 let. Jejich diskuse i návrh témat jsou průřezové. **Realizace Fóra Zdravého města je povinným kritériem pro splnění kategorie „C“.** Minimální povinná účast veřejnosti na fóru je 50 osob. Fórum je dle pravidel možné konat jedenkrát za dva roky, ale roční perioda je vhodnější pro udržení kontinuity diskuse s občany města.

Obdobou veřejného fóra je **Mladé fórum**, kterého se účastní žáci 8. a 9. tříd základních škol a studenti středních škol. Účastníci fóra též definují největší priority města v šesti oblastech – doprava a rozvoj města; životní prostředí; sociální služby a zdravý životní styl; vzdělávání, sport a volný čas; kultura a cestovní ruch; veřejný pořádek a bezpečnost. Mladí si též volí své desatero, které je následně ověřeno anketou na školách.

V Táboře se fóra konají v jeden den – dopoledne Mladé fórum a odpoledne veřejné fórum (harmonogram přípravy je společný). Termín konání je únor.

Aktivita	Časové rozmezí	Garant	Spolupráce	Poznámka
Stanovení termínu	16–20 týdnů před konáním akce	Koordinátor PZM a MA21	NSZM Politik PZM a MA21	
Prostor pro fórum	po potvrzení rezervace termínu	Koordinátor PZM a MA21	Provozovatel prostoru	objednávka pronájmu, ozvučení, promítací techniky a občerstvení
Příprava fóra	8–12 týdnů před konáním akce	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Vedení města Tajemník Komise ŽP, PZM a MA21 Podnikatelské subjekty	doprovodný program, tombola, hlídání dětí, výzdoba, moderátor program a facilitace Mladého fóra zajištění účasti vedení a vedoucích odborů; příprava prezentací řešení priorit z předchozího roku

Příprava propagace	6–8 týdnů před konáním akce	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Komise ŽP, PZM a MA21 Grafik, tiskárna	plakát, pozvánka, bannery
Propagace a medializace	4 týdny před konáním akce	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Tajemník Komise ŽP, PZM a MA21 Média	prezentace web, FB, NTR, místní média, výlep plakátů, rozeslání pozvánek, osobní pozvání přihlášky ZŠ a SŠ
Odevzdání podkladů pro zpracování zprávy o stavu řešení priorit z předchozího fóra	6 týdnů před konáním akce	Garanti příslušných priorit (vedoucí odborů, jednatele)	Vedení města Tajemník Koordinátor PZM a MA21	zpracování zprávy vyhodnocení Komunitního plánu zdraví a kvality života
Zpráva o postupu řešení priorit z předchozího fóra	4 týdny před konáním akce	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21	
Projednání zprávy o postupu řešení priorit v RM – usnesení schvaluje	dle plánu jednání RM před konáním akce	Politik PZM a MA21	Koordinátor PZM a MA21	
Příprava prostor pro konání fóra	den před konáním akce	Koordinátor PZM a MA21	určení pracovníci odborů Kancelář starosty, kultury a cestovního ruchu, Živnostenského úřadu	příprava diskusních hnízd výzdoba sálu zkouška techniky a prezentací návoz materiálu a pomůcek
Konání fóra	v den konání fóra	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Vedení města Tajemník Vedoucí odborů Komise ŽP, PZM a MA21 NSZM	prezentace města prezentace NSZM diskuse u stolů prezentace navržených priorit hlasování tombola vyhlášení výsledného desatera
Medializace konání fóra	do 2 dnů po akci	Koordinátor PZM a MA21	Politik ZM a MA21 Tajemník NSZM	tisková zpráva o konání zápis o konání fóra článek NTR (dle uzávěrky) informace web, FB
Ověření výsledků fóra	zadání do 2 týdnů po akci výsledky do 4–6 týdnů od	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Výzkumná agentura	sociologická studie ve městě anketa na webu

	zadání		Oddělení IT	
Zpracování výsledků fóra a příprava zprávy o konání fóra	do 2 týdnů po obdržení ověřených výsledků	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21	
Schválení garantů a harmonogramu prací pro výsledné priority v poradě vedení	do týdne po vypracování zprávy o konání fóra	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Vedení města Tajemník	zároveň je schválen harmonogram prací na řešení ověřených priorit
Medializace ověřených výsledků	do týdne po vypracování zprávy o konání fóra	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Tajemník	tisková zpráva n o výsledcích článku NTR (dle uzávěrky) doplnění Komunitního plánu zdraví a kvality života
Projednání zprávy o konání fóra v ZM – usnesení bere na vědomí	8–12 týdnů po konání akce	Politik PZM a MA21	Koordinátor PZM a MA21 Vedení města	společně se předkládá také zpráva o řešení priorit z předchozího roku a garanti a harmonogram prací nových priorit
Začátek prací na řešení nových priorit	do 1 týdne po konání ZM	Koordinátor PZM a MA21	Garanti priorit (vedoucí odborů, jednatele)	informace o výsledcích, stanovení garantů a harmonogramu
Zpracování návrhu postupu řešení do RM – usnesení bere na vědomí	4–6 týdnů po projednání výsledků v ZM	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Vedení města Tajemník Garanti priorit	
Zadání úkolů v rámci PV	do 1 týdne po konání RM	Tajemník	Politik PZM a MA21 Koordinátor PZM a MA21	
Informační materiál pro ZM o návrhu postupu řešení	po projednání v PV dle harmonogramu ZM	Politik PZM a MA21	Koordinátor PZM a MA21	
Informování veřejnosti o postupu řešení priorit	po projednání v PV	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Tajemník	tisková zpráva

6.2.4 VEŘEJNÁ PROJEDNÁNÍ

Jedná se o diskusní setkání s veřejností nad konkrétním tématem. Veřejné projednání je osvědčenou technikou komunitního plánování pro řešení aktuálních místních témat. Je zde větší prostor pro diskusi občanů nad konkrétním tématem než na veřejném fóru, kde se řeší priority města jako celku. Pozvánky na veřejná projednání jsou cíleny přímo do projednávané oblasti města. Občané mají možnost vyjádřit se k danému tématu nejen na místě, ale i zasílat připomínky dotčeným odborům dle stanového termínu. Informace a podklady k těmto jednáním jsou zveřejňovány na webových stránkách města a v médiích. Realizace minimálně dvou veřejných projednání je povinné kritérium MA21 pro splnění kategorie „C“, přičemž za jedno projednání může být uznáno veřejné fórum.

Veřejná projednání se organizují podle aktuální potřeby jednotlivých odborů. Zpravidla se dělají 2–3 za rok.

Aktivita	Časové rozmezí	Garant	Spolupráce	Poznámka
Stanovení termínu	4–6 týdnů před konáním akce	Koordinátor PZM a MA21	Odbory městského úřadu Vedení města	
Prostor pro konání akce	po stanovení termínu	Koordinátor PZM a MA21	Provozovatel prostoru Odbor dopravy – zábor	objednávka pronájmu
Příprava veřejného projednání	4 týdny před konáním akce	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Odbory městského úřadu Komise ŽP, PZM a MA21	zajištění účasti zástupců města zajištění techniky, ozvučení zajištění moderátora pro složitější jednání příprava pomůcek – flipchart, papíry, psací potřeby, stánek, stoly, židle, jmenovky
Propagace a medializace	2–3 týdny před konáním akce	Koordinátor PZM a MA21	Příslušný odbor města Vedení města Tajemník Média	plakát, pozvánka prezentace web, FB pozvánky v diskutované lokalitě
Konání veřejného projednání	v den akce	Příslušný odbor města Vedení města	Koordinátor PZM a MA21	příprava techniky, návoz pomůcek drobné občerstvení – pití příprava zápisu z jednání
Medializace výstupů	do 3 dnů po konání akce	Koordinátor PZM a MA21 Příslušný odbor města	Příslušný odbor města Politik PZM a MA21	prezentace web, FB tisková zpráva

			Tajemník Média	článek NTR (dle uzávěrky)
--	--	--	-------------------	---------------------------

6.2.5 OSVĚTOVÉ KAMPANĚ

Osvětové kampaně jsou jedním z nástrojů pro osvětu veřejnosti v rámci témat udržitelného rozvoje. Členská města NSZM se mohou v průběhu roku zapojit do pěti celostátních kampaní – Den Země (22. 4.), Den bez tabáku (31. 5.), Dny bez úrazů (cca první polovina června), Evropský týden mobility (16.–22. 9.) a Dny zdraví (4–17. 10.). Dále se Zdravá města mohou zapojit i do dalších celostátních kampaní, např. Uklidme svět, uklidme Česko, Evropský týden udržitelného rozvoje atd. Důležitou součástí pořádání kampaní je spolupráce s partnery Zdravého města z oblasti veřejného, soukromého a neziskového sektoru. Osvětové kampaně jsou dalším z povinných kritérií MA21 pro splnění kategorie „C“.

Město Tábor se zatím zapojuje do těchto osvětových kampaní: Den Země, Dny bez úrazů, Dny zdraví, Uklidme svět, uklidme Česko a Evropský týden udržitelného rozvoje.

Aktivita	Časové rozmezí	Garant	Spolupráce	Poznámka
Stanovení termínu	listopad předchozího roku	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Spolupracující subjekty Dotčené odbory a organizace města	termín je stanoven takto dopředu s ohledem na celoroční prezentaci
Prostor pro konání akce	po stanovení termínu	Koordinátor PZM a MA21	Provozovatel prostoru Odbor dopravy – zábor	Den Země a Dny zdraví se konají na náměstí T. G. Masaryka ostatní – Kino Svět, matrika
Příprava osvětové kampaně	4–8 týdnů před konáním akce	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Odbory a organizace města Komise ŽP, PZM a MA21 Spolupracující subjekty	zajištění účasti zástupců města zajištění techniky, ozvučení zajištění programu oslovení partnerů příprava pomůcek a materiálu personální zajištění akce zajištění hygienického zázemí administrativní příprava
Propagace a medializace	2–4 týdny před konáním akce	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Tajemník	plakát, pozvánka prezentace web, FB

			Média	článek NTR (dle uzávěrky) tiskové zprávy pozvánky do škol, ZM
Konání osvětové kampaně	v den akce	Koordinátor PZM a MA21	Příslušný odbor Organizace města Vedení města	příprava techniky a pomůcek drobné občerstvení – pití prezentace PZM koordinace programu akce
Medializace výstupů	do 3 dnů po konání akce	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Tajemník Média	prezentace web, FB tisková zpráva článek NTR (dle uzávěrky)

6.2.6 SEMINÁŘE, BESEDY

Dalšími nástroji osvěty v tématech udržitelného rozvoje jsou semináře, besedy a školení. Tyto aktivity nemusí být pouze obecně zaměřeny na udržitelný rozvoj a MA21. Je možné je věnovat též souvisejícím tématům podle potřeby cílové skupiny, pro níž je akce určena. Nicméně je vhodné vždy zmínit základní kontext a souvislost s udržitelným rozvojem a snahou města o jeho naplňování. Pořádání tohoto typu osvětových akcí je též povinným kritériem MA21 pro splnění kategorie „C“. **Frekvence konání seminářů je jedenkrát ročně pro veřejnost a jednou za volební období pro úřad a zastupitele.** Pro semináře mohou členové NSZM vybírat lektory z oficiálního Seznamu doporučených lektorů vzdělávání k udržitelnému rozvoji, který je zveřejněn v databázi NSZM a CENIA.

V Táboře pro tyto semináře zpravidla využíváme propojení promítání tematického filmu a diskusi k němu, vč. krátkého uvedení do tematiky. Kromě Zdravého města pořádají akce, které zapadají do tématu udržitelného života, též Městská knihovna Tábor či Dílna Tábor.

Aktivita	Časové rozmezí	Garant	Spolupráce	Poznámka
Stanovení termínu	4–6 týdnů před konáním akce	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Spolupracující subjekty Lektor	
Prostor pro konání akce	po stanovení termínu	Koordinátor PZM a MA21	Provozovatel prostoru	zpravidla v Kině Svět
Příprava semináře/besedy	4–6 týdnů před konáním akce	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Dotčené odbory a organizace města Komise ŽP, PZM a MA21 Spolupracující subjekty	zajištění lektora zajištění techniky, ozvučení zajištění filmu oslovení škol a veřejnosti administrativní příprava

			Lektor	
Konání semináře/besedy	v den akce	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Dotčený odbor a organizace města Lektor	návoz pomůcek drobné občerstvení – pití prezence účastníků koordinace programu semináře
Medializace výstupů	do 3 dnů po konání akce	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Tajemník Média	prezentace web, FB tisková zpráva dle tématu akce článek NTR (dle uzávěrky)

6.2.7 VZDĚLÁVÁNÍ ÚŘADU A/NEBO ZASTUPITELŮ

Pro úřad a/nebo zastupitele je v rámci kritérií MA21 pro kategorii „C“ **vyžadováno proškolení jedenkrát za volební období**. Pro své členy NSZM nabízí **bezplatné vzdělávání** k udržitelnému rozvoji pro úřad a zastupitele formou **akreditovaného vzdělávacího programu NSZM pro úřady**. Akce probíhají ve městech a regionech dle požadavku člena asociace po předchozí dohodě s NSZM. Dále je možné realizovat školení v komunikačních a prezentačních dovednostech, které zaměstnanci úřadu využijí při jednání s klienty. Zároveň tato školení prohlubují povědomí o projektu Zdravé město a místní Agenda 21 uvnitř úřadu a upevňují spolupráci mezi jednotlivými odbory úřadu. Vzdělávání je vhodné zařadit na začátku volebního období.

Aktivita	Časové rozmezí	Garant	Spolupráce	Poznámka
Stanovení termínu	4–6 týdnů před konáním akce	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Spolupracující subjekty Lektor	
Prostor pro konání akce	po stanovení termínu	Koordinátor PZM a MA21	Provozovatel prostoru	objednávka prostoru
Příprava semináře/besedy	4–6 týdnů před konáním akce	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Zastupitelstvo města Vedoucí odborů Jednatelé Komise ŽP, PZM a MA21 Spolupracující subjekty Lektor	zajištění lektora zajištění techniky, ozvučení zajištění občerstvení (příp. ubytování) oslovení účastníků administrativní příprava
Konání semináře/besedy	v den akce	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Lektor	návoz pomůcek prezence účastníků koordinace programu

6.2.8 VZDĚLÁVÁNÍ KOORDINÁTORA

NSZM jako vzdělávací instituce akreditovaná Ministerstvem vnitra nabízí bezplatně pro koordinátory Zdravých měst vzdělávací program "Místní Agenda 21 a Projekt Zdravé město WHO". **Vzdělávání probíhá pravidelně třikrát ročně v rámci tzv. Škol NSZM ČR (jaro, léto, podzim).** Certifikát uvedeného vzdělávacího kurzu je důkazem kvalifikačního vzdělávání k výkonu funkce koordinátora v rámci Kritérií MA21. Pro kategorii „C“ navíc platí, že koordinátor musí do dvou let po svém nástupu na pozici složit ústní zkoušku ze znalostí témat udržitelného rozvoje, projektu Zdravé město a místní Agenda 21 a získat tzv. **Zlatý certifikát.** Tento certifikát si pak musí každoročně obnovovat složením e-Testu v databázi NSZM.

6.2.9 MEDIALIZACE

Koordinátor je stěžejním komunikátorem tématu PZM a MA21 (konkrétní témata a přínosy projektu) a má největší vliv na medializaci na **místní a regionální úrovni.** Ve spolupráci s Kanceláří NSZM také ovlivňuje medializaci „svého“ Zdravého města na celostátní úrovni – sdílení zkušeností v rámci dobré praxe, prezentace činnosti svého Zdravého města na akcích NSZM apod. **Politik PZM a MA21** navíc komunikuje dlouhodobé vize PZM, strategie a souvislosti s další činností města. Důležitá je rovněž znalost PZM a MA21 napříč úřadem a radnicí.

V Táboře komunikuje výsledky PZM a MA21 koordinátor, politik a tajemník úřadu, který plní funkci tiskového mluvčího. Pravidelně jsou vydávány tiskové zprávy, články v Novinách táborské radnice, příspěvky na webových a facebookových stránkách města. V rámci NSZM jsou sdíleny příklady dobré praxe. Vedení města, vedoucím odborů a oddělení a jednatelům je rozesílán Inspiromat NSZM, což je průřezový přehled příkladů dobré praxe ze všech Zdravých měst. Vedení města a Komisi ŽP, PZM a MA21 je zasílán Zpravodaj Zdravých měst. Koordinátor spravuje na webových stránkách města sekci věnovanou PZM a MA21, dále spravuje webové stránky www.taborudrzitelne.cz a přispívá na FB města.

6.2.10 DATABÁZE MA21

Jedná se o oficiální veřejně přístupnou evidenci kvality realizace MA21 v České republice. Je zveřejněna na www.ma21.cz a spravuje ji CENIA – Česká informační agentura ŽP. Databáze je jednoduchým nástrojem pro prezentaci aktivit města v rámci MA21 podle oficiálně stanovených pravidel. Transparentně dokladuje kvalitu jednotlivých realizátorů. Je zdrojem informací o rozsahu a kvalitě MA21 jak v konkrétní municipalitě, tak v celé ČR. Města naplňují jednotlivá kritéria MA21 podle kategorie do níž spadají. Celkově je v databázi 21 kritérií rozdělených do čtyř kategorií. Kritéria popisují realizaci MA21 z hlediska organizačního zázemí, zapojování veřejnosti, místního partnerství, komunikace a propagace, financování a strategického řízení k udržitelnému rozvoji. Každé kritérium má přesně popsání dokumenty, které je pro jeho uznání nutné doložit.

Tábor od roku 2009 realizuje MA21 v kategorii „C“. Pro přidělení této kategorie musí předepsaná kritéria splnit vždy do 31. října daného roku. Období, za něž se mohou uplatňovat dokumenty dokladující realizaci jednotlivých aktivit, je od 1. 11. předchozího roku do 31. 10. daného roku.

6.2.11 DOTAČNÍ PROGRAMY

V rámci náplně práce koordinátor PZM a MA21 administruje dva dotační programy – **na podporu Zdravého města Tábora a na podporu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty**. Administrace dotačního programu zahrnuje přípravu formulářů pro příslušný rok (žádosti, přílohy), zveřejnění výzvy programů, příjem a kontrola žádostí, příprava podkladů pro jednání Komise ŽP, PZM a MA21 a jednání ZM, zadání do programu Veřejná finanční podpora, příprava a podpis smluv, příjem a kontrola vyúčtování, veřejnosprávní kontrola dotačních smluv z předešlého roku. Časový harmonogram je dán pravidly dotačních programů. Existence dotačního programu na podporu Zdravého města je též jedním z Kritérií MA21 pro splnění kategorie „C“.

Činnost	Datum
Zveřejnění výzvy k předkládání žádostí do dotačního programu na webových stránkách města	od 1. prosince předchozího roku
Příjem žádostí o dotaci	od 1. ledna daného roku
Uzávěrka příjmu žádostí	do 15. února daného roku
Projednání v rámci komisí rady města	do 3 týdnů od uzavěrky příjmu žádostí
Projednání v rámci zastupitelstva města	dle harmonogramu ZM v daném roce
Rozhodnutí o poskytnutí dotace	dle usnesení ZM
Zveřejnění rozhodnutí ZM na úřední desce	do 10 kalendářních dnů po rozhodnutí ZM
Zaslání návrhu smluv o poskytnutí dotace příjemci dotace	max. do 30 pracovních dnů po schválení ZM
Oznámení o neposkytnutí dotace žadateli	max. do 30 pracovních dnů po rozhodnutí ZM
Realizace projektů	od 1. ledna daného roku
Ukončení realizace projektů	do 30. listopadu daného roku
Vyúčtování uznatelných nákladů projektu a podání závěrečné zprávy o realizaci projektu	do 15. prosince daného roku

6.2.12 KOMISE ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, ZDRAVÉHO MĚSTA A MA21

Koordinátor PZM a MA21 je tajemníkem Komise ŽP, PZM a MA21 pro oblast Zdravého města. V rámci výkonu činnosti tajemníka komise připravuje podklady pro jednání komise ve spolupráci s předsedou komise, technicky zajišťuje jednání komise, pořizuje zápisy z jednání komise, připravuje materiály pro jednání RM na základě výstupů z jednání komise, zveřejňuje zápisy z jednání na webových stránkách města. Harmonogram prací se odvíjí od termínů jednání komise.

6.2.13 ODBORNÝ PRACOVNÍ TÝM KE ZDRAVOTNÍMU PLÁNU MĚSTA TÁBORA

Koordinátor PZM a MA21 organizuje setkání a činnost Odborného pracovního týmu ke Zdravotnímu plánu města Tábora. Zdravotní plán města Tábora je součástí strategické dokumentace města. Zabývá se otázkou kvality zdraví a života ve městě. Koordinátor ve spolupráci s odbory městského úřadu a městskými organizacemi pravidelně jedenkrát ročně vyhodnocuje jednotlivá opatření Zdravotního plánu. Hodnocení je předkládáno Odbornému pracovnímu týmu, který na základě postupných výsledků určuje prioritní témata pro Dotační program na podporu Zdravého města Tábora pro příslušný rok. Koordinátor pořizuje zápis z jednání týmu, rozesílá informace z předmětné oblasti a operativně komunikuje se členy týmu. Konají se též společná jednání se členy Komise ŽP, PZM a MA21.

Setkání Odborného pracovního týmu se koná zpravidla v měsíci červnu daného roku. Zdravotní plán města Tábora je platný pro období 2016–2019.

6.2.14 SPOLUPRÁCE S PARTNERY

Nedílnou součástí práce koordinátora PZM a MA21 je spolupráce s partnery jak v rámci úřadu, tak mimo něj. V rámci úřadu se spolupráce vedle plánovacích záležitostí odehrává na bázi výpomoci na zajištění akcí pořádaných jinými odbory – Mladý strážník a Polisiáda (Městská policie), Otevření turistické sezóny (Odbor kultury a cestovního ruchu), Den s Integrovaným záchranným systémem (Odbor dopravně správních agend), Květinová soutěž (Odbor životního prostředí). Spolupráce se subjekty ze soukromého, veřejného a neziskového sektoru je zaměřena zejména na realizaci osvětových kampaní, besed a seminářů.

6.3 KOMISE ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, ZDRAVÉHO MĚSTA A MA21

Komise životního prostředí, Zdravého města a místní Agendy 21 je poradním orgánem rady města, který odborně a manažersky dohlíží nad procesy PZM a MA21. Působnost a kompetence komise jsou vztaženy ke všem činnostem města, které se týkají PZM a MA21. Vyslovuje se ke koncepčním i operativním otázkám, které mohou mít vliv na zdraví, udržitelný rozvoj a kvalitu života ve městě. Dále se zabývá uplatněním principů participace a partnerství ve městě. Komise je orgánem fungujícím na základě mezisektorového partnerství – jsou zde zastoupeny subjekty z řad veřejné správy, neziskového i podnikatelského sektoru. Předsedou komise bývá zpravidla politik PZM a MA21. Dále je doporučováno ustanovení místopředsedy komise a tajemníka (administrátora) komise, kterým je většinou koordinátor PZM a MA21. Komise je významným partnerem koordinátora, ale i politika PZM a MA21.

Aktivita	Časové rozmezí	Garant	Spolupráce	Poznámka
Plán zlepšování - projednání nového plánu zlepšování a vyhodnocení předchozího plánu	leden (dle termínů jednání RM)	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21	stanovisko komise se píše do materiálů pro jednání RM
Hodnotící zpráva – projednání zprávy	leden (dle termínů jednání ZM)	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21	stanovisko komise se píše do materiálů pro jednání ZM
Fórum Zdravého města – účast na fóru	dle termínu konání	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Komise ŽP, PZM a MA21	
Účast na veřejných projednáních, besedách, seminářích	dle termínu konání	Koordinátor PZM a MA21	Politik PZM a MA21 Komise ŽP, PZM a MA21	

Zkratky:

PZM ... Zdravé město

MA21 ... místní Agenda 21

NSZM ... Národní síť Zdravých měst ČR

CENIA ... Česká informační agentura ŽP

ŽP ... životní prostředí

RM ... rada města

ZM ... zastupitelstvo města

PV ... porada vedení

NTR ... Noviny tábořské radnice

FB ... Facebook

ČR ... Česká republika

Informační zdroje:

www.taborcz.eu – odkaz Zdravé město a MA21

www.taborudrzitelne.cz – stránky věnované udržitelnému rozvoji v Táboře

www.nszm.cz – stránky Národní sítě Zdravých měst ČR

www.ma21.cz – oficiální informační portál místní Agendy 21

Aktuální kontakty na politika, koordinátora a členy komise Zdravého města a MA21 naleznete na www.taborcz.eu pod odkazem Zdravé město a MA21.

Manuál zpracovala Ing. Jana Lorencová, koordinátorka Zdravého města a MA21, na základě platné Metodiky NSZM, Kritérií MA21 a vlastních pracovních zkušeností.
srpen 2018